

Metodyka prowadzenia obserwacji występowania kuprówki rudnicy (*Euproctis chrysorrhoea* L.)

Kuprówka rudnica *Euproctis chrysorrhoea* L. należy do rzędu motyli (Lepidoptera), rodziny **brudnicowatych** (Lymantriidae).

Występowanie i rośliny żywicielskie

Kuprówka rudnica występuje w całej Europie, lokalnie można ją również spotkać w Ameryce Północnej. Szkodnik żeruje na różnych drzewach i krzewach owocowych, parkowych i leśnych. W sadach najczęściej atakuje jabłonie, grusze, śliwy i wiśnie.

Opis szkodnika

Kuprówka rudnica to motyl średniej wielkości, osiągający 4 cm rozpiętości skrzydeł. Ubarwienie ciała białe z brązowym owłosieniem części końcowej odwłoka. Gąsienica kuprówki rudnicy jest szara, pokryta żółtobrunatnymi włoskami oraz widocznymi po bokach ciała w dwiema czerwonymi i dwiema białymi liniami. Na dziewiątym i dziesiątym segmencie znajdują się po 2 rude brodawki. Poczwaraka szarobrunatna w pokrytym włoskami kokonie. Zimują gąsienice L₃ w gniazdach przyczepionych na końcach pędów. W jednym gnieździe może znajdować się od kilkudziesięciu do 200 gąsienic.

W okresie pęknięcia pąków gąsienice rozpoczynają żerowanie na rozwijających się liściach. Żerowanie może trwać do 6 tygodni. Gąsienice przepoczwarczają się w luźnych kokonach utkanych wśród liści. Wylot motyli ma miejsce od czerwca do sierpnia. Samica po kopulacji składa jaja w złożach na dolnej stronie blaszki liściowej i okrywa je włoskami z odwłoka. Pod koniec lipca lub w sierpniu z jaj wylęgają się gąsienice, które po okresie intensywnego żerowania budują gniazda zimowe. Występuje jedno pokolenie w ciągu roku.

Objawy żerowania i szkodliwość

Największe szkody kuprówka rudnica powoduje wiosną. Gąsienice szkodnika żerując na rozwijających się liściach i pąkach kwiatowych mogą doprowadzać do powstawania gołożerów. Pozbawione liści drzewa nie plonują, mają bardzo słabe przyrosty i łatwo przemarzają. Ponadto włoski pokrywające ciała gąsienic łatwo się wyłamują i mogą powodować silne reakcje alergiczne u ludzi.

Metoda prowadzenia obserwacji

Monitorowanie występowania kuprówki rudnicy w sadach owocowych należy rozpocząć w okresie zimowym od sprawdzenia obecności w koronach drzew gniazd zimowych tego szkodnika. Z praktycznego punktu widzenia obserwacje najlepiej wykonać podczas cięcia zimowego.

Za próg zagrożenia przyjmuje się 1 zimowe gniazdo na 3 m³ korony drzewa.

Monitorowanie należy wykonać w pierwszej kolejności w sadach, w których w latach poprzednich stwierdzono uszkodzenia spowodowane przez kuprówkę rudnicę, jak również w tych nasadzeniach, które sąsiadują z innymi drzewami liściastymi (szkodnik może bowiem migrować z lasu do sadu).

Zwalczanie prowadzi się tylko w zagrożonych sadach, w których stwierdzono obecność gniazd zimowych kuprówki rudnicy.

W okresie zimowym należy wycinać i palić znalezione gniazda z zimującymi gąsienicami kuprówki rudnicy. W fazie pęknięcia pąków oraz w okresie występowania młodszych stadiów rozwojowych gąsienic (zwykle w II połowie lipca) należy wykonać opryskiwanie drzew środkami ochrony roślin dopuszczonymi do stosowania przeciwko temu szkodnikowi. Zabiegu nie należy opóźniać, gdyż powstające oprzędy gąsienic utrudniają przenikanie cieczy opryskowej do szkodnika.

Pomocne w ograniczaniu szkodnika są ptaki owadożerne. Ich liczebność w sadzie można zwiększyć m.in. poprzez zakładanie na drzewa skrzynek lęgowych.

W ostatnich latach kuprówka rudnica występuje w sadach sporadycznie i nie stanowi zagrożenia.

Kuprówka rudnica

Fot. 1. Motyl

Fot. 2. Gąsienica

<http://mothphotographersgroup.msstate.edu/Files1/JS/300/JS8320b-300.jpg>

http://www.insects.ch/php/mhscms/apps/mhsUploader/data/t_news/934/UP_UPL_Image1/de/det/euproctis_chrysorrhoea_goldafter_browntail_caterpillar_cvennes_f_100617_dsc1076.jpg

Fot. 3. Gniazdo zimowe

http://t2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRXKctIpmlnD0UkOveLMPMGxpEC5YalPL_aG3QB3bMoiItsNCo